

ZITTING VAN DEN RAAD VAN VLAANDEREN

gehouden op 16ⁿ Oogst 1918, namiddag.

(Fragment.)

Uittreksel eener rede van BORMS, na zijn bezoek aan het Front.

Een bijzondere uitnoodiging van LUDENDORF gaf aanleiding tot dit bezoek van BORMS aan het Ypersche front. In zijn rede van 16 Oogst spreekt BORMS met ontroering van de Duitschers die daar gesneuveld waren voor Vlaanderen, in den strijd met Vlaanderen's vijanden. Hij drukt ten opzichte van Duitschland zijn volste vertrouwen uit.

16 Augustus 1918.

Heer Dr A. BORMS. — Ik sta nog geheel onder den indruk van hetgeen ik de laatste vier en twintig uur heb beleefd. Ik had de gelegenheid met onzen geachten collega, M. PLANQUAERT, en met den vriend VAN DER SPURT naar het Front te gaan. Wij hebben gestaan op de hoogte van Passchendale en wij hebben onder ons gezien heel dat beeld van eenzame verwoesting, van vernietiging, van dood, en wij hebben daar nog eens gevoeld wat het alles zal gekost hebben om Vlaanderen vrij en zelfstandig te maken. Dat zien, Mijnheeren, doet U in de eerste plaats den oorlog nog meer verafschuwen en snakken naar vrede. Maar dat zien dat geeft U ook de macht, dat geeft U ook het vertrouwen in dezen op wiens arm wij leunen. Immers, vergeten wij het niet, dat zooveel daar in die trechters, in dien Vlaamschen grond gesneuveld zijn en dat het juist die duizenden zijn die daar in den Vlaamschen grond vermoord zijn, die daar hebben tegengehouden den aanval van onze vijanden, al noemt men ze soms onze Bondgenooten, diegenen die daar zijn gestuikt op die macht welke belet heeft dat Vlaanderen verder vernield werd, verder overrompeld werd, dezen die verdienen dat wij vertrouwen hebben in hun heldenmoed en dat wij ook vertrouwen hebben in die welke met ons de grondslagen leggen voor een stevige Vlaamsche politiek. Onze politiek moet gebouwd zijn op vertrouwen.

Heer MOMMAERTS. — Zeg dat in Berlijn.

Heer Gevolmachtigde Dr A. BORMS. — Dat zeg ik in Berlijn bij den Rijkskanselier en tegenover ons Vlaamsche Volk (*onderbrekingen*)... Er is voor ons geen anderen uitweg dan te steunen op den machtigen Duitschen arm. En wanneer wij dat standpunt niet meer houden, wanneer wij niet meer gelooven in die Deutsche trouw, in de eerlijkheid van de Deutsche Rijkspolitiek, dan is alles wat wij doen eenvoudig op los zand gebouwd en wordt alles weggeveegd. Ik zeg dat ik meer en meer tot de overtuiging ben gekomen dat wij over al die kleinigheden en nietigheden moeten heenstappen en enkel het groote doel moeten voor oogen houden : Vlaanderen vrij te houden en Vlaanderen te redden. En dat kunnen wij enkel met Duitschland : dat kunnen wij enkel wanneer wij kunnen steunen op de eerlijkheid van de Deutsche Rijksregeering en daarom vind ik ieder woord misplaatst dat hier die trouw, dat hier dit vertrouwen in die Deutsche Rijkspolitiek aan het wankelen brengt.

Wij zijn geweest bij den Rijkskanselier. Wij zijn daar ontvangen geworden, ik in gezelschap van den Heer Prof. CLAUS. Welnu, ik heb uit het onderhoud de indruk medegedragen dat die mensch het eerlijk meent met ons, indruk, dat degenen, die de verantwoordelijke leiding hebben van de politiek in Duitschland het eerlijk meenen met ons; maar dat wij, ook van onze kant, zullen moeten doen wat onze plicht is, het is te zeggen sterk en stevig te staan, sterk aaneengesloten, ons niet verdeelen, niet elkaar aanvallen gelijk hier gebeurd, niet tegenover elkaar dat wantrouwen zaaien gelijk hier gebeurd, niet staan als vijanden tegenover elkaar omdat de eene Jong-Vlaming en de andere Unionist is.

Bewijsstukken voor de geschiedenis van den oorlog in België

Het Archief

van den

Raad van Vlaanderen

Uitgegeven door den

Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid

BRUSSEL

Drakkerij Oud-Huis Th. DEWARICHET
16, Wilde-Woudstraat

Uitgever H. LAMERTIN
1, Coudenbergstraat

1929